

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոչկարիոյ համար սարե-
կան 10 ֆրանկ . վեցան-
սեայ 5 ֆրանկ : Արսասահ-
մանի համար սարեկան 12
ֆրանկ , վեցանսեայ 6 ֆր.

ԿԱՆՈՒԿ ՎՃԱՐՆԻ

Գրութիւնք եւ չեն տրուիր :

Իրանցիական տոյր 20 սան-
քիւն է :

Գին 10 ՍԱՆԹԻՄ

ՇՆԱԲԹ

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ , ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱՅԻՈՒԹ ԶՈՐԵՔՇԱՔԹԻ ԵՒ ՇՆԱԲԹ ՕՐԵՐԸ

Отговорникъ: Д-ръ Т. Хр. Стояновъ.

Адвокатъ

Նամակ եւ դրամ դրկել
հոլրագրութեան հասցիին .

Редакция на вѣстникъ
«Шаржумъ»
Варна.

Redaction du journal
«Charjoum»
Varna (Bulgarie).

Գին 10 ՍԱՆԹԻՄ

ԱԶԱՏԱՐԱՐԸ

—).—

Ամերիկեան մեծ հանրապե-
տութիւնը , իր սեմին առջեւ կա-
տարուած խօզոթութիւններուն
հանդէպ անկարելի է հանդիսա-
տես ըլլալէ ա'լ ձանձրացած , պա-
տերազմ հրատարակեց Սպանիոյ
դէմ :

Ամերիկեան այս վեհանախ-
ման մէջ անոնք որ տնտեսա-
կան հաշիւներ կը փնտռեն , պէտք
է զիտան թէ այդ օգուտները
անձնուէր ձեռնարկի մը բնական
հետեանքն են :

Քիչ բացատրութեամբ , եւրոպե-
ան կառավարութիւնները սկզբ-
բունքով դէմ են Ամերիկայի ըն-
թացքին : Յեղաշին ազգակցու-
թենէն զատ , իրենք լաւ ըմբռ-
նած են թէ օր մըն ալ , Բուպարի
ետեւէն , իրենց անդրովկիանեան
ստացուածքները սահմանուած են

կազմել Ամերիկեան ստուար եղ-
բայրակցութեան մէկ մասը : Տա-
րիներէ ի վեր է որ տարաբախտ
կղզիներ կը մաքառի , գիւյսաղնու-
թեան հրաշալիքներ պարզելով

աշխարհի առջեւ եւ արհամարհե-
լով Սպանիոյ զինուորական ու-
ժերը որոնք ամէն օր նորանոր
մարաշխարհներու հրամանաւոր-
ութեան ներքեւ իր վրայ կը

խուժէին : Եւ իրենց հերոսական
գիմարտութիւնը յոյժ բնական է
այն տառապանքներուն առջեւ որ-
ոնց ենթարկուած էր Սպանիոյ
կեղեքիչ վարչութեան ներքեւ :

Այն ծայրայեղ վայրագութիւնը
որով Տոն Քիշօտի հայրենակից-
ները վարուեցան ապստամբնե-
րուն դէմ՝ ամօթալի էջ մըն ալ
կաւեցնէ Սպանիոյ պատմութեան
վրայ եւ շատ կը մեղմացնէ սպա-
նիափրական զգացման մը զար-
գացումը սշխարհի մէջ : Սպա-
նիա ոչ լաւ վարչութիւնով եւ ոչ
ալ զօրաւոր բռնակալի ձեռքով
կըցաւ զսպել Բուպան : Անկարող
էր այդ ստացուածքին տէր մնալ :

Եւ ինչպէս անցեալի մէջ կոր-
սընցուց իր զաղթային բազմա-
թիւ երկիրները , այնպէս ալ հա-
ւանականաբար պիտի կորսնցնէ
այսօր Բուպան , վաղը Փիլիպպ-
եանները , եւ վերջապէս իրեն

պիտի մնայ անտարուզեան ջինջ
երկնքին տակ սղբալ իր անցեալ
փառքը , եւ քաւել իր ապիկա-
րութեան հետեւանքները :

Եթէ այս կարգի տխուր ներ-
շնչումներ կուենանք Սպանիոյ
հանդէպ , պատճառը այն է որ
պատմական եղբայրութիւններու վը-
րայ կը յենուք . եւ չենք կրնար
հաւատալ որ հակառակ իր անու-
րանալի քաջութեան եւ համբա-
ւաւոր սէզութեան , Սպանիոյ պէս
կը բամբիտ , հաւատաքննական եւ
մեղկ երկիր մը կարենայ երբեք
վերակենդանանալ : Ինք ալ կար-

ծես այս բնազդին տակ ճնշուած ,
իր ենթադրական ուժերուն վրայ
անվստահ , պատերազմի կերթայ՝
արդարացի նախատինքներու բն-
ուէն մղուած եւ ի սէր Հիտալիօի
վիրաւորուած պատուին , ստոյգ
մահուան գիմուղ մենամարտիկի
մը քայլերովը :

Եւ յետոյ մեր ներկայ տղերքը
կը ներշնչուին նաեւ այն ցայ-
տող նմանութենէն որ կայ թուր-
քիոյ եւ Սպանիոյ մէջ : Երկուքն
ալ իրենց բարձունքէն ինկած ,
քայքայուն , մահամերձ զապանի
հուսկ զաւարտման կը զննեն կանդ-
նելու , բայց աւել խորը կըն-
կըղմին : Երկուքն ալ սարուկներ
ուեննալ կուզեն , բայց «սէր»
ըլլալու արժանի չեն : Որքան
տկարին առջեւ խորխտ եւ անկա-
րելի , այնքան ալ զօրաւորին ,
հզօր եւ յարատեւ գիմարտութեան
առջեւ տեղի ունող , խոտու-
ներ շուայլող , մէկ խօսքով ճշմա-
րիտ յարախնդներ են որոնք ժո-
ղովրդին արիւնով սնանիլը աղ-

գային կեանքի նպատակակէտ
գրած են : Մէ'ը Հայաստանը
կուերէ , կը քանդէ , կը ջարդէ .
միւսը Բուպան : Բայց եթէ Ռու-
սիան անդդորդ մնաց իր ոտքե-
րուն տակ հոսող հայ արեան գե-
տերուն առջեւ , վեհօգի Ամերի-
կան , ընդհակառակը , «բա'ւ է»
պիտուց , եւ խօսքին գործը յաջոր-
դել տալով պատերազմ հուշակեց ,
ո'չ թէ վեհապետի մը քմահա-
ճօքին յաղորդ տալու , այլ մեծ
ազգի մը զայլակալուած կարծի-
քը գոհացնելու , ստուապող եւ
քաջ ժողովուրդ մը փրկելու հա-

մար : Ինդրին այս վեհ կողմն է
որ կը ցայտէ մեր՝ անսպաշտպան
հայերու աչքին , եւ ծափահա-
րելով Ամերիկայի ազատարար
անվրիպելի ձեռնարկը , մեր բո-
լոր մաղթանքները կը նուիրենք
Բուպայիններուն , մեր տառա-
պանքի եղբայրներուն վերջնա-
կան ազատագրութեան համար :

ԳԱՄԵՐ-ԱՐՇԱԽԻՐ

ՔՈՍՈՍ ԱՂՈՒՏԻՍԻՆ ԿՏԱԿԸ

Շուս գիշերներ անհուն սքեմած ,
Բերանն հովիճն աչքերը բաց ,
Ռուի յուսով զիւղին մօտեւ
Իջած շրջած հր սարսփեր :

Կրկնեց այդ փորձ՝ մոլորեւ ակնեւ ,
Մեր խորամանկ քոսոս աղուս .
Գրսու ինչ որ սրբանց կուզիր
Հաւանոց կուզես , սագի բուճե'ր :

Բայց ակնեւ տեղ դուռներն ամուր
Փակուած գրսու . իր ջանքը գուր .
Եւ պատերէն եկե'ր շար սիլոր
Գիշերախաւ կերպիւր աղուր :

Աղիւն կիյնար , ակնիւն կիյնար .
Մեկ հարկոցիէն միւսն ակնաղար .
Մեկ աչ տեսնես որ արշալոյս ,
Եւ մեր քոսոսն է՝ կուսայ խոյս :

—«Մոլորե'ր , սուսդե'ն աչ յոյս չիկայ ,
Եւ փորձերուս է'ս եւ վրկայ .
Չանաւ յուսով ընե'ր մեկ փորձ՝
Թերեւս յաջող ըլլայ իմ գործ :

«Փայս մը ընե'ր եւ գաւազան ,
Հայր-Մուրթի մե'ր ըլլաւ գազան ,
Վրսու յոյիկ , գրչիս վեղար ,
Այսպիս կընե'ր հաւերն աւար» : —

Ըսաւ ինկնիկ քոսոս աղուս .
Եւ իր խելիքն ըրաւ հակեղու .
Խաչ հանեղով , վեղար գրչիս .
Ռուի իջաւ օր մը կակուի :

Իտալի վրայ գրսու սիլոր ,
Նայեցաւ վեր խոյր մոլոր .
Հաւերն աչ վերը շարիշար՝
Ապուշ ապուշ կը նային վար :

—Ողջոյն , կրսկ , ո'վ հաւորե'ար» ,
Ռուսե'ր յոյիկն է՝ կիյնայ վար ,
Իսկ ազաղաղ կուկուչիկ'ու
Եւ հրազան որոսաց «ո'ւ»

Քոսոսն ինկար շրսախ գիսին ,
Եւ սա եղաւ կրսակն յիսին
.

—«Վեղար , փիլոն չընե'ր մեկ կուս ,
Ինչ որ եւ դու՝ կերեւաւ գուս .
Թեկուզ՝ եղիր սուս ձրգնաւոր ,
Կիյնաւ՝ սիւրեղ շե'ն վիրաւոր : »
ՇՆԱԲԹ

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(ՄԵՐ ՄԱՍՆԱԽՈՐ ԹՂԹԱԿՑԵՆ)

—).—

Բարիկ , 20 Ապրիլ

Աւագ շաբաթը շատ անշուք եւ
տխուր անցաւ ինս . . . գոնէ կրօնա-
կան տեսակէտով : Օտարութեան այս
անհուն կեղրոնին մէջ տարագիր հա-
յուն համար միտթարական պիտի ըլ-
լար Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցիի
պաշտամունքներուն քիչ շատ ան-
թերի կատարումը : Դժբախտաբար
մեր մատրան հովիւր ամէն ժամա-
նակէ աւելի անփոյթ ու թերի գըտ-
նուեցաւ իր հովուական պաշտօնին
մէջ , այս աւագ եւ սրբազան օրե-
րուն : Զատկական փառաւոր արա-
րողութիւններէն ոչ մէկը չէնքով
չնորհքով տեղի ունեցաւ . ոչ զորն-
բացիկ կատարուեցաւ , ոչ ոտնալուայ ,
ոչ շարչարանաց արարողութիւն եւ
ոչ իսկ թաղման հանդէս :

Հովիւր չոր ու ցամաք քարոյ մը
խօսեցաւ , ծանուցանելով ի մէջ այ-
լոց թէ Բարիկի գաղթական հայ
աղոց մայրենի լեզուի ուսուցման
համար շաբաթը մէկ ժամ յատկաց-
ուած է : Յետոյ Քրանսական ոստա-
նին մէջ եկեղեցիի մը շինութեան
պէտքը շեշտեց :

Հայր սուրբը չի' գիտեր թէ Բա-
րիկի մէջ եկեղեցիի մը շինութիւնը
կը կարօտի 100,000ներով Քրանքնե-
րու . եւ յետոյ պէտք է մտածել թէ
անդին , Հայաստանի մէջ հազարա-
ւոր որբեր կան անօթի եւ անպա-
տըսպար : Ժամանակ է հիմա եկե-
ղեցի շինել Բարիկի պէս տեղ մը ,
ուր ոչ իսկ եկեղեցական աւագ ա-
րարողութիւն մը կարեւորութիւն
ունի յաչս փորձ ու լուսամիտ հով-
ուի մը :

Կրօնական պաշտամունքի մը պա-
հուն հայր սուրբը սա խօսքը ըսած
է . «Մենք Վենետիկ այսպէս կընէ-
ինք» : Կը ցաւիմ ըսելու որ հայր
սուրբը կը մտնայ թէ այժմ Լուսա-
ւորչի փարախին մէջ գանուի եւ թէ
մեր ու կաթոլիկ եկեղեցիի արարո-
ղութիւններուն մէջ տարբեր երանգ-
ներ կան :

—Բարիկի հայ գաղթականութեան
վաղիմի ու պատուաւոր անդամներէն
Պ. Յ. Թիւ. յիւզեան միտու : Շքեղ
թաղում կատարուեցաւ իրեն եւ մար-
մինն ամփոփուեցաւ այսօր ԲՆԱ-Լա-
չէկի գերեզմանատունը :

—Աւագ ուրբաթ օր Բարիկի հայ
ուսանողները ժողով գումարեցին ,
իրենց անկերպարան ու կազմալուծ-
եալ վիճակին վերջ մը տալու հա-
մար : Ընտրեցին սովորական զիւսան
մը , որուն յանձնուեցան գործերը :

—Աւագ ուրբաթ օր Բարիկի հայ
ուսանողները ժողով գումարեցին ,
իրենց անկերպարան ու կազմալուծ-
եալ վիճակին վերջ մը տալու հա-
մար : Ընտրեցին սովորական զիւսան
մը , որուն յանձնուեցան գործերը :

—Աւագ ուրբաթ օր Բարիկի հայ
ուսանողները ժողով գումարեցին ,
իրենց անկերպարան ու կազմալուծ-
եալ վիճակին վերջ մը տալու հա-
մար : Ընտրեցին սովորական զիւսան
մը , որուն յանձնուեցան գործերը :

—Աւագ ուրբաթ օր Բարիկի հայ
ուսանողները ժողով գումարեցին ,
իրենց անկերպարան ու կազմալուծ-
եալ վիճակին վերջ մը տալու հա-
մար : Ընտրեցին սովորական զիւսան
մը , որուն յանձնուեցան գործերը :

—Աւագ ուրբաթ օր Բարիկի հայ
ուսանողները ժողով գումարեցին ,
իրենց անկերպարան ու կազմալուծ-
եալ վիճակին վերջ մը տալու հա-
մար : Ընտրեցին սովորական զիւսան
մը , որուն յանձնուեցան գործերը :

—Աւագ ուրբաթ օր Բարիկի հայ
ուսանողները ժողով գումարեցին ,
իրենց անկերպարան ու կազմալուծ-
եալ վիճակին վերջ մը տալու հա-
մար : Ընտրեցին սովորական զիւսան
մը , որուն յանձնուեցան գործերը :

—Աւագ ուրբաթ օր Բարիկի հայ
ուսանողները ժողով գումարեցին ,
իրենց անկերպարան ու կազմալուծ-
եալ վիճակին վերջ մը տալու հա-
մար : Ընտրեցին սովորական զիւսան
մը , որուն յանձնուեցան գործերը :

նոր ծրագիր մը պիտի ներկայացուի ժողովին, որ անշուշտ պիտի տայ իր հաւանութիւնը: Այս կերպով միայն կարելի պիտի ըլլայ Ուսանողներու Միութեան յարատեւութիւնը ապա- պահուիլ:

ՏԻՏՕ

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ՅԻՇԱՏԱԿՆԵՐ

—)(—

1884 Մայիսի ամենագեղեցիկ ու սրտազբաւ օրերէն մէկն էր. մենք երկու բարեկամներս՝ միշտ անբաժան գրեթէ իրարմէ, որոշեցինք Բաղէշի արեւելակողմը, կորդուաց լեռնա- շղթայի մասը կազմող Խուլթկայ լեռները պատշա մը ընել:

Որքան հզօր գրչի եւ ուժով երեւ- ակալութեան տէր ըլլալու է մարդ կատարելագոյն նկարագրելու համար այն իսկական գեղեցկութիւնն ու բնական չքնադուրթիւնը, զոր տար- ուան այդ ՚արպուրիչ ամուսն մէջ, բնութիւնը կը հանգիւրձաւորի Սալ- նոկորոյ հպարտ սարելուն ու գողա- րիկ հովիտներին շուրջ:

Աստուծոյ արշալոյսին, երբ թըռ- չուններէ երամները դեռ նոր սա- զարթաւորած ծառերի ու պուրակ- ների մէջէն իրենց առաջին գեղգեղն ու մեղեղին զարնան անմահացուցիչ գեփիւտին ու Հայաստանի կենսատու սրբին հետ խառնելով, սրտերը կը կախարդէին, մենք ճամբայ կել- լենք. Աւելի վաճառքի վրայէն, Սնտիանայ կանանչ սարերէն ու Խուլթկայ բարձր լեռներէն անցնե- լով երթալու մեզ ամենաթանկագին բարեկամ Յ. Մ. Տուտուխեանի ծնըն- դավայր Խուլթկը:

Մեր սրտի ու մտքի մօտ ու մեր հոգիին հետ կապ ունեցող այդ վայ- րերէն երբ կանցնէինք ու երբ լեռ- ները շէնքելով անոնց գէնիթները կը բարձրանայինք, կարծես թէ բնագոյնի տեսակ մը մագնիսով մեր արեւներն ալ հո կուգային, մեր վրայ տեսակ մը արդիւնութիւն կը տրեք՝ ու հոգեկան աննկարագ- րելի երեւոյթի մը սակ, անդուլ կերպէինք ազգային այն ամէն եր- գիւրը, որոնք ամենէն զօրաւոր ու զգայուն շեշտերը ունին. մեր սրտա- գին երգերին ձայնակից էին նաեւ Պիթլիսի հազարան պիւլպիլն (՝) իր աննման դայալիկներով, ու կա- նանչ լեռներէ սաղարթախիտ թփերի սօսափրկներն իրենց խշրտոցներով. ամէն մէկ խորհրդաւոր վայրի առ- ջեւ կանգ կառնենք ու անկուշա կը դիտենք: Որքան լեռներէն վեր կը բարձրանանք, այնքան ալ տեսա- րանի այլազանութիւն կը բազմա- նայ՝ ու վերջապէս չորս ժամէն վերջ Խուլթկը ու Պիթլիսը իրարմէ ան- ջրպետող ամենէն բարձր լեռան գա- զաթը կը գտնենք ինքզինքնիս. ո՛չ խոնջէնք եւ ո՛չ նեղութիւն կըզ- գանք, միմիայն ստամոքսի պարա- պուրթի մը. կը նստինք հոն քա- րակարկոտի վրայ. կը բանանք մեր թեթեւ պաշարը, Հայաստանի հա- մեղ պանիրը, վանի ծովի աննման տարեխը, Պիթլիսի անուանի քիւֆ- թէն ու Խուլթկայ խորիւր, գարն- ցան հացով կուտենք ու կը դիտենք: Մեր առջեւ կը տարածուին արեւ- մտեան կողմէն Պիթլիսն իր խա-

տուտիկ կարմիր կտաւների գոյնե- րով ու պարտէզներով, Տաւրոսի լեռ- նաշղթայի այն զտող մասը՝ որ Մօտկան, Խոյթ ու Սասուն գաւառ- ները կը պարփակէ: Իսկ արեւելեան կողմէ կորդուաց կոնաձեւ ու ձիւ- նապատ սէյ լեռները, որոնք Տա- տիկ, Էրուս, Խիզան ու Սպայկերա գաւառակները իրարմէ կը բաժնեն: Մեր նստած սեղը՝ այդ լեռների ա- մենէն բարձրն է, ու մեր դիմաց բա- ցուած հորիզոնը անհուն ու դիւրիչ է: Այսպէս երկար ժամերով տեսա- րանի այդ գեղեցիկ ու թնկէտակ- ուած կը դիտենք ու կերպենք, Մայր Արաքսին սկսեալ մինչեւ երգը զօր դիտէինք, ու յետոյ՝ միա՛ք բարով ազատ լեռներ, որ երբեմն արի ու վեհանձն հայ քաջերի բնավայրն էին, միա՛ք բարով ծառեր ու ծա- զիկներ, անմահական գեփիւտ ու աղւորիկ թռչուններ, զուք որ մեր տխուր Հայրենիքի անցեալ երգերը ու քաջազորութեան յիշատակը կը կենդանացնէք բնով շարունակե- ցին: Մեր լեռնային վայրէջքը ու նոյն սպաւորութեան տակ, երեք ժամէն Խուլթկայ գեղեցիկ դաշ- տահովտին մէջն էինք:

ՊԵՏ

[Շարունակելի]

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՍՈՎԱՍՏԱՆՃ

—)(—

Վիլհելմստորֆ, 14 Ապրիլ

Սրբի անհուն գոհունակութեամբ կարողացի ձեր որբախնամ ձեռնարկի մասին: Կա մեծ գործ է, եւ ամէն գոհողութիւն կարծէ: Այս օրուան սրբը վաղուան մեր արեւնուայ հայ- րենիքի յոյսն է: Ազգը շոտ հոգա- ծութիւն ցոյց կուտայ որբանոցներ բանալու, որբեր սրգեզրելու: Ասի գովելի եւ ուրախաւորի երեւոյթ մըն է: Ձեր նպատակը շատ բարձր է, բայց միջոցը բարձրովն անյարմար: Մեր նպատակը ինչու օտարի միջոցաւ զրկենք մեր սովատանջ եղբարներուն, ան ալ կտրուի կրօնաւորի մը մի- ջոցաւ: Արդէն վաճեն եկած լուրերը հաստատեցին թէ հոն 28 տուն հայեր պապական եկեղեցոյ ծոցը նստուել քն. անշուշտ անօթութիւնէն ստիպ- ուած բուս հայր այդ վատ գործը: Այսուհանդերձ ես ալ պատրաստ եմ ձեզ հետ հաւատարմ թէ հայր Շարմ- թարմանկից է: Այդ ուրիշ խնդիր: Հայը միշտ կը փախչի հանրային այս տեսակ գործերու մէջ ինքնազուբ- գործել, զա մեր պակաս մէկ կողմն է: Մենք մեր ազգ. ինքնավաստե- թեան, ինքնաճանաչութեան զգացու- մը չը վերաւորելու համար մեր ձեռ- քով հասցնելու ենք մեր նպատակը: Եւ միջոց չը պակասի, Անդլիերէն առածը կրտ. ձեր կամք՝ այնտեղ ճամբայ: Առաջարկ մըն ալ: Գործը ընդար- ձակել, Պուլկարիոյ հայ գաղութին անուամբ կազմել Հայաստանի սովա- տանջներու համար ընկերութիւն մը որ ամեն կողմերէ հանրապետութիւն ընելով, օգնութիւն հասցնէ մեր անօթի եղբայրներուն, եւ ուժ տայ արդէն բացուած որբանոցներուն ի Հայաստան: Այսպէս Պուլկարիոյ հայ գաղութը արձագանգած կըլլայ ամերիկացեան մեր եղբայրներուն որ- ցեղրած մեծ գործը: Յոռա՛ջ ուրեմն, հայ եղբայրներ, ամեն հայ, հարո ստ թէ գործաւոր, թող չխնայէ իր լուծան այս սուրբ գործին: Անդուլ եւ լստահ գործենք, հոն է մեր պակար... Անասիա Մարգարէտուհեան

Աւելորդ է ըսել որ հիմնապէս համակարծիք ենք յիշեալ նա-

մակին մէջ պարզուած զո՛ւտ աղ- զայնական և ուղիղ զազափարնե- րուն, որոնք սակայն գործնա- կան ուղիի մէջ գրուելու համար կը կարօտին երկար ժամանակի, կը հանգիւրդին անակնկալ զըժ- ուարութիւններու և հետեւապէս չեն ունենար այն արդիւնքը որ ամէն հայու ալ բազմացածն է: Ինչպէս կարելի է մեր ձեռքով իսկ նպատակ հասցնել Հայաստանի խորերը, աւաղակ կառավարու- թեան մը, իր հպատակները ա- նօթութեան մատնած բռնակա- լութեան մը գիշատիչ մադիլնե- րուն մէջէն: Պոլսոյ պատրիար- քարան իսկ, որ մեր պաշտօնա- կան իրը թէ բարձրագոյն մար- մինն է, մեծ դժուարութիւննե- րով հաղիւ կը յաւնդի մերթ նը- պատակ հասցնել ներքին գաւառ- ները: Ասիկա այնչափ ճիշդ է որ մինչեւ հիմակ Պոլսոյ և արտա- սահմանի մէջ կան հայեր որ ի- րենց գաւառաբնակ ընտանիքնե- րուն դրամ հասցնելու համար ուրիշ ապահով միջոց չեն գտած եթէ ոչ դիմել տեղւոյն բողոքա- կան կամ կաթողիկ միսիոնարնե- րուն և անոնց ձեռքով զըժ. ել գրամն իր հասցէին:

Արդ, մեծ զոհողութիւններով ու աշխատութեամբ հաւաքուած զուճար մը բախտի՞ն յանձնենք, փոխանակ վատահելու Հայր Շար- մթանի պէս անձնաւորութեան մը որ հայու մը չափ կը խորհի հայուն բարիքը: Այստեղ աղջ- ինքնավաստեթեան և ինքնա- ճանաչութեան վերադարձնի խնդիր չիկայ. ամէն հայ որ լու- մա մը կուտայ իր Հայաստանի տաւապող եղբօր համար, կը փափագի որ ուղղակի իր նպա- տակին հասնի ան. և սուրբ հա- մար վերոյիշեալ միակ միջոցը կայ գէթ առ այժմ: Հանէ՛ կա- թողիկ կրօնաւորը մէջտեղէն, ու պիտի տեսնես որ 28 տուն հայե- րու կաթողիկ և եկեղեցիին ծոցը նստուելէն շա՛տ աւելի մեծ ա- զէտներու դռներ պիտի բաց- ուին: Եւ յետոյ պէտք է գիտ- նանք թէ ան է ճշմարիտ հայը որ արհամարհեց քիւրտին սուրը և լաւագոյն համարեց մեռնիլ քան իր հաւատքը ուրանալ: Պա- տառ մը հացի համար հաւատքը ու բացող հայը կամ շատ գործ- նական մարդ է և կամ հայու- թեան պատկանելու անարժան:

Իսկ թէ Պուլկարիոյ և արտա- սահմանի հայերը Հայաստանի սովատանջներուն համար ընկե- րութիւն մը կազմեն զարկ տա- լու համար գործին, եղբայրսի- րական մեծ պարտք մը կատա- րած պիտի ըլլան: Այդպիսի ըն- կերութեան մը հաստատումը ան- հրաժեշտ է: Եւ թերեւ այն ատեն գրամները իրենց անկերը հա- ցընելու աւելի յարմար միջոց- ներ ալ գտնուին: Եւ սակայն մինչեւ այն ատեն շատ աւելի բանաւոր է որ օտարին միջոցը

գութեան դիմենք օգնութեան կարեկից ձեռք մը կարկառելու մեր եղբայրներուն քան թէ նօ- թութեան ճիւղներուն ձեռքը թողունք զիրենք:

ՆՈՐ ԱՂԱՍԵԱՆ ՍԸ

—)(—

Անցեալները Բարիզէն գրուած թղթակցութիւն մը կը յիշէր հայ ողբերգակ Պ. Գալֆանի անունը, որ մինչեւ ցարդ անձանօթ էր մնա- ցած զոնէ Բարիզէ գուրս:

Արդ, Ֆրանսական լրագիրները փայլուն գովեստներով կը խօսին ե- րիտասարդ հայ արուեստագէտին վը- րայ որ Աւագ ԳՇ. որ Լի ժուռնալ լրագրին սրահին մէջ, երեւելի Ֆը- րանսայիներու ներկայութեանը, ներկայացուցեր է «Համէթ»-ի մէկ արարուածը: Այդ երկիւղի կազմա- կերպում էր նշանաւոր արուեստա- գէտներու մասնակցութեամբ: Նոր Ազամեանը բանչացման ազադակ- ներ ու բուռն ծափեր խլեր է զըժ- ուարահաճ Ֆրանսացիներէն:

Այս նոր հայ սաղանգին վրայ գա- զափար մը տալու համար կը բաւէ միայն հոս արտասակ Ֆրանսական թերթերու հատուածները:

Լի ժուռնալ. — «Երիտասարդ հայ ողբերգու մը, Պ. Կարապետ Ս. Գալ- ֆանի, հրաշալի կերպով արտասա- նեց»:

Ժիլ Պլաւ. — «... պիտի լսուի երիտասարդ հայ ողբերգու մը մեծա- տաղանդ Պ. Կարապետ Գալֆանի, որ հայ լեզուով պիտի արտասանէ Համէթէն հատուածները»:

«Պ. Կ. Գալֆանի, երեւելի ող- րերգակը, Համէթի մէկ տեսարանը խաղող սարողով և հայ լեզուով: Իր խաղը, դիմազուրկեան շարժու- նութիւնը, իր այնքան ողբերգական գէժքը եւ հրաշալագիւ ճիշդ իր գրու- ցուածքը կատարեալ յաղողութիւն ունեցան, հակառակ տարօրինակու- թեան այն լեզուին զոր հանդիսա- կանները չէին հասկնար»:

Լա Պուսէ. — «Առանձին ներկա- յացումները իրական սաղանդ ունե- ցող օտար արուեստագէտները յան- կարծ երեւան հանելու առանկառ- թիւնն ունին»:

«Այսպէս, ժուռնալի «Սալ ալ Ֆէթ»-ի մէջ արուած նուագահանդէ- սին, հայ ողբերգու մը արդէն հըռ- չակտոր, Պ. Կ. Գալֆանի, Համէթի մէկ տեսարանը գրուցեց հայերէն որ խորապէս յուզեց ընտրեալ հասար- կութիւնը եւ եռանդագին ընդունե- լութեան մը առիթ ընծայեց երիտա- սարդ ողբերգակին»:

Հայ ողբերգուն Ֆրանսացի ար- ուեստագէտներու կողմէ հրաւիրուած է Մայիս 1ին ներկայացուցել (ան- շուշտ հայերէն լեզուով) Գին դերա- սանը:

Կը շնորհաւորենք Պ. Գալֆանի որ լուսաւորութեան այդ մեծ ոտա- նին մէջ փառքի եւ գափնիի ուղիին վրայ կը գտնուի:

ԴԵՍ ՈՒ ԴԵՆ

—)(—

Մշակի մէջ կը կարդանք. «Ճայէ Յրայէ Բօտոյ» լրագիրը հաղորդում է որ ներկայումս Ա- մերիկայում 21,000 հայ կայ, Բօլզարիայում 60,000: Բօլզա- րիայի հայերը կամենալով յայտ- նել բօլզարական ազգին և կա-

(՝) Ինչպէս հանգուցեալ Գարեգին եպիսկոպոս Սրբանձտեանց իր «հա- մով հոտով» մէջ նկարագրած է, Բա- զէշի մայրիսն ու Սալնոճորոյ հազա- րան չպիւլպիլուին, որ իր տեսակին մէջ աննման է:

աւարութեան իրանց երախտա- տագիտութիւնը այն մարդասէր հիւրընկալութեան համար, որ այդ երկիրը ցոյց տուեց թիւրքիայից փախած հայ գաղթականներին, առաջարկել են կառավարութեան ընդունել իրանցից կամաւոր զինուորներ, ինկատի ունենալով որ Բոլղարիան այժմ իր գոյութիւնը վտանգուած է տեսնում թիւրքիայի կողմից:

— «Բուռիէ սէ Պալքան» զիւրջին թիւին մէջ կը կարգանք. «Բաղաքիս (Սոֆիա) հայ գաղթականութիւնը կորսնցուց իր ամէնէն ծանօթ անդամներէն մէկը Պ. Սրապեան, նկարիչ, որ մեռաւ 67 տարեկան: Այս արժանաւոր մարդ ծանօթ էր ոչ միայն իր հայրենակիցներուն այլև քաղաքիս կարգ մը նշանակելի անձերու, որոնց համար պատկերներ նկարած էր որոնց փոխարէքը գեռ ամբողջովին վերձարուած չէ, կըսուի: Որովհետև Սրապեան թշուառութեան մօտ վիճակի մը մէջ մեռած է, կը սիրենք հաւատալ թէ իր պարտաւորները վերջապէս իրենց հաշիւը պիտի կարգադրեն հանգուցեալին ընտանիքին հետ»:

Պ. Պետրոս Սրապեան Պալսոյ առաջնակարգ նկարիչներէն էր: Մէկ քանի տարի տառ Վեհ. Հայրիկին կողմէ Ս. Էլմիսիանի կանչուեցաւ կրօնական պատկերներու պատրաստութեան համար: Պալսոյ վերջին դէպքէն յետոյ ծերունի հայ արուստագէտը ընտանիքով Սոֆիա գացած էր, ուր կը բնակեր աւելի քան մէկ տարիէ ի վեր: Անդամներն ի հիանդութեամբ մը կը տառապէր երկար ատենէ հետէ: Այրի մը և երեք զաւակներ կը թողու:

— Սոֆիա բնակող ձուլիչ Պ. Մերունեան Ձատկի առթիւ թաղում մը նուիրել է աւելոյն հայոց եկեղեցիին: Նոյնպէս, նկարիչ Պ. Եղազեան նոյն եկեղեցիին

տուեր է Բրիտանոսի չարչարման պատկեր մը, իր ձեռակերպը: — Թուրքիոյ հայերուն գիւանազէն (°) պատրիարքը փոխան անշուշտ այն մեծամեծ չարիքներուն զորս հայ ազգը կրնայուն թուրք կառավարութենէն, մետաքաղք քանուած պատի գորգ մը նուիրել է Երլարչի բարեգործական շուկային: Գորգը 4,000 զրուշ կարծէ եղեր: Արգիօք այլապի գումար մը ծովը նետելուն մէջ ալ նուրբ գիւանազիտութիւն մը կայ, զոր պարզ մահկանացուները չեն կրնար հասկնալ:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԴԵՊԲԵՐ

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԶՕՐՈՒԹԻՒՆԸ

—) (—) Միացեալ-Նահանգները որոնց նաւային ուժերը գեռ ամբողջովին պատրաստ չեն, թերեւս ի սկզբան ձախողուած մը և նոյն իսկ պարտութիւն մը կրնն: Բայց իրենց վերջնական յաղթանակն ստոյգ է, վասնզի այս ընդարձակ և հզօր երկր անանկ միջոցներունի մարդու և դրամի կողմէ որ երազին մէջ իսկ չէ տեսած Սպանիա:

Միացեալ-Նահանգներն այժմ կազմուած են 44 նահանգներէ. ամբողջ երկիրը վեց բաժանուածներ ունի, որոնց տարածութիւնը աւելի մեծ է քան ամբողջ Եւրոպան, Ռուսիան ալ մէկտեղ: Երկիրն յոյժ արդաւանդ և շատ լաւ մշակուած ըլլալով, կրնայ ըստ իր թէ աշխարհի էն հարուստն է:

Ամերիկեան պանքաներուն ունեցած դրամադուրները մէկ ու կէս անգամ աւելի են Անգլիոյ բաղմամբի պանքաներուն դրամադուրներէն, և հաշուած է որ հասարակաց հարստութիւնը տարին 250,000,000 տոլար (աւելնայ: Յնորական չէ՞ ստիկա:

Երկրին մէջ շրջաբերող արծաթը այնքան առատ է որ միայն սոկոսի աժնութիւնը զաղափար մը կուտայ այդ մասին: Վերջին ժամանակներս Ամերիկայի մէջ սոկոսին սակն եղած է հարիւրին մէկուկէս, ինչ որ գեռ ոչ մէկ տեղ անտուած է:

Գանք զինուորական միջոցներուն: Ամերիկայի զէնք կրելու կարող բաղաքացիներուն թիւն է 10,037,576, որոնց երեք քառորդը կրնան շարժման մէջ դուրսի տան օրուան մէջ. մինակ ինքեորքի նահանգը 1,500,000 հոգինոց կամաւորներու բանակ մը կրնայ հանել 48 ժամուան մէջ: Ամբողջ Միացեալ-Նահանգներուն մէջ կան 46 զինուորական զարդոցներ որոնք կը հայթայթեն հարկ եղած սպաններուն գունդերը:

Բազմաթիւ զինարաններէն միայն մէկը կրնայ ուզուած դրութեամբ հրացան հայթայթել օրը 2,500 կտոր:

Նաւային զօրութեան գալով, հանրապետութիւնը կրնայ զինել ու սարքել պատերազմական 100 առաջնակարգ նաւ միեւնոյն ժամանակ և այնքան ատենի մէջ որ քան պէտք է մէկ նաւ մը յարգարելու համար: Այս նաւերը կրնայ զինել Միսիսիբիի և Մեծ-Լիճերուն մէջ, սահմանադիւրէն 5,000 քիլոմէթր հեռու, թշնամի հզօր նաւատորմի մը յարձակմանէն զերծ:

Վերջին երեք ամիսներուն մէջ Միացեալ-Նահանգները իրենց ծովային ելմտացոյցին յատկացուցին 600 միլիոն տոլար (3 միլիոն ֆր.) և սակից զատ, բարեբախտ են ունենալու Մահան նաւապետը, հանձար մը զրահաւորներու կառուցման համար, մարդ մը որ նաւային խնդիրներուն մէջ աշխարհի առաջին հեղինակութիւնը ճանչցուած է:

Այս տեղեկութիւնները սալէ ետք, «Բուռիէ սէ Պալքան» կա-

ւելցնէ. «ընդհանրապէս կենթադրութիւն թէ Սպանիոյ նաւային զօրութեան գէժ ինքզինքը պաշտպանելու համար կը բաւէ որ Ամերիկայ պատրաստէ իր ծովային ուժերուն 100 ին մէկ մասը:

Հապա եթէ ամէնքը մէկտեղ պատրաստուին. զաղափարն իսկ սարսուռ կազդէ:

ԾՈՎԱԶԷՆՈՒԹԻՒՆ

Սպանոսմերիկեան պատերազմին յայտարարութենէն ի վեր եւրոպական դահլիճները ամենէն աւելի կըրազին սակարեւոր խնդրով թէ պատերազմի ատեն չէզոք նաւերը պիտի ենթարկուին երկու պատերազմիկներուն հալածանքին: Եւ որովհետև Սպանիա եւ Միացեալ-Նահանգներն ստորագրած չեն 1856ի Բարիզի դաշնագրութիւնն ի մասին ծովահէնութեան, հետեւապէս բոլորովին ազատ են ոչ միայն իրարու դէմ սանձարձակ ծովահէնութիւն ի գործ դնել, այլ եւ չէզոք տէրութեանց նաւերու դէմ:

Այս ծովահէններ հրամանագիր կուեննան սակայն իրենց կառավարութիւններէն եւ արտօնուած են ու եւ նաւի վրայ յարձակիլ. զարնել եւ կողոպտել:

Բայց դիւանագիտական ճամբով հիմակ այս յոյժ կարեւոր կէտ կարգադրուելու վրայ է. Մաք Քիւնլի նախագահը արդէն վերջնապէս ընդունած է եւրոպեան տէրութիւններու առաջարկը, որ է քարգիւ ոչ պատերազմիկ չէզոք նաւերու ներկայութիւնը այն ջուրերուն մէջ ուր կուեները տեղի պիտի ունենան. արտօնեալ ծովասպատակները իրաւունք պիտի ունենան այդ կարգի նաւերը բռնել, աչքէ անցունել եւ եթէ չպարունակեն թշնամիին օգնութիւն հասցնող բան մը, ազատ թողուլ:

Սպանիա դեռ վարանման մէջ է. սկզբամբ կընդունի, բայց իրեն կը վերապահէ ի պանանջիլ հարկին արձակ համարձակ գործելու իրաւունքը:

Ամէն պարագայի մէջ այս խնդրին համար նպաստաւոր լուծում մը հաւանական կերեւայ:

—) (—)

ՎԱՐԳ՝ ՊԱՏՐԻԿՈՎԻ ՅԵՇԱՍԱԿԱՐԱՆԸ (15)

Այդ բաւական չէր, մի ուրիշ զգացմունք էլ ծնեց իմ մէջ, Հարսանիքի գիշերը տեսայ մի շատ գեղեցիկ ու համակրելի փոքրիկ օրիորդ, մօտ սասնչոյս տարեկան. առաջին անգամ սիրտս սկսեց տարօրինակ կերպով թրթռալ: Նրա մի ակնարկից, մի նայածքից մի քանի վայրկեան կանգնած տեղս ստամ մնացի և այնուհետև ամբողջ երեկոյթին աչքս չէի կարողանում հեռացնել նրանից: Օրիորդը իմ ընկերոջ ամենամօտիկ ազգականներից էր եւ տեղական արիստոկրատիայի: Ընկերս էլ հարսանիքում էր գտնվում. մօտեցայ նրան եւ կատակով աւացի. «Միտիւն, իմ գործը վերջացաւ կարծեմ, սիրահարվեցի. տես քո բարեկամուհին ինձ պէտք է ապա, պէտք է դու իմ առաջին գործակիցը լինես այս խնդրում. ի հարկէ ոչ հիմա եւ ոչ այս տարի. գիտեմ, նրան ուզի-

լու համար հարկաւոր է հաւարակական դիրք ձեռք բերել, դրան ևս կարող եմ հասնել չորս հինգ տարեկան մէջ. հենց այդ վայրկեանին ալ ազգականուհիդ կը վերջացնէ իր սուտը եւ հասած ազգիկ կը դառնայ»:

— Ծատ լաւ, պատասխանեց ընկերս, եւ էլ հաւանել եմ քո ազգականուհիներից մէկին, դու էլ նրան ինձ կը տաս, այնպէս չէ:

Երկուսս էլ ծիծաղելով վերջացրինք այդ զեւրածախի ու կատակի ձեռով արտայայտված դաշնադրութիւնը:

Այդ առաջին, բայց բոլորովին մաքուր եւ սուրբ սէրը կամաց կամաց սկսեց իմ մէջ աճել, զարգանալ եւ կարծես արտիցս դուրս մղել հանրութեան վերաբերեալ զգացմունքներս: Միաքս շարունակ զբաղված էր այնպիսի ծրարիւններով որոնց իրազարծելուց յետոյ միայն կը կարողանայի ամուսնանալ համակրածս օրիորդի հետ... Կամաց կամաց Տաճ-

կահայաստանը հեռանում էր իմ մտքից. մայր Հայաստանի տիրամած ու արտասուտախի աչքերը ընկզմվում էին մշուշի մէջ, որ աստիճանաբար սփռում էր իմ մտքի ու երեւակայութեան վրա անհասական երջանկութեան նորածին, բայց բաւական բռուն զգացմունքը. որը ամէնքի համար գաղտնիք էր... նոյն իսկ օրիորդի համար:

Գօրջեանի նամակը դեռ չէր գալիս. այդ միջոցներին սարսափելի հեղեղ էր եղել կովկասում եւ ամբողջ ճանապարհները քարուքանդ արել, այնպէս որ Տիֆլիսի եւ Աղեքսանդրապոլի փոստային հաղորդակցութիւնը գաղարել էր. մի քանի անգամ փոստը հեղեղի գոհ էր գնացել. եւ համոզված էի որ ինձ գալիք նամակներն էլ մատնվել էին հեղեղին: Երեւակայեցէք որ շատ էի ուրախանում, երբ մտածում էի թէ այդպէս պէտք է եղած լինէր: Կարող էի ընկերներս առել որ նամակը շատացայ եւ զրա համար էլ չեկայ: Մի

քիչ էլ կանգնածս զով էի վերաբերվում դէպ ի մեր գործի աջողութիւնը, որովհետև արդէն առաջին անաջող վտորձը, սահմանը անցնելը, ինձ վրա շատ վատ ազդել էր. չեմ կարծում որ եթէ գործի պնդութեան վրա վստահութիւն ունենայի, այդ քան շուտով թուլանայի մի զոյգ հրաշալի աչքերի համար, սակայն իրողութիւնը այն էր որ աչքերը ինձ վրա մեծ տպաւորութիւն էին գործել:

Պետ աչքերի եւ սիրոյ վերաբերեալ խնդիրներում շատ անփորձ էի. դեռ չը գիտէի իսկական սիրոյ ազդեցութիւնը եւ նշանակութիւնը: Դեռ չէի հասկանում որ մինչեւ իսկական զօրեղ, տիրապետող եւ բարձր սէրը երիտասարդը կամ օրիորդը շատ ու շատ անգամ մի վայրկեանում ընկնում են զանազան աչքի ազդեցութեան տակ եւ ցնորական երազներին մէջ թափառում:

(Շարունակելի)

ԲՕԼԻԹԻԳԱ

ԹԻՒՐԲԻԱ

Եկեղեցիական պատկերասրահի պերճան (ապստամբութիւն) զուհուր ի թմբիչ օլտուղունտան, թիւրք հիւրիւմէթի օրայա ասքեր եօլլամը տըր: Երկրորդ տասյիւրէկէրինտէ պու ըսեանըն խուրիճի թէչլիգաթ իւէ իւէրի կէլմիչ օլտուղընը զանն օլունըյօր:

Սուլթան թարաֆընտան Բուսիայա եօլլանմը օլան Ալի ձէվատ պէյ վէ Ֆէյլի պէյ ապրիլ 12տէ Բէթըսպուրկա միւզասէլէթլէ գօնթ Մուրադիէֆէ զիյարէթ ի թմիչլէր վէ սօնրա թիւրք սէֆարէթհանէսինէ կիթմիչլէր տիր:

Կիրիտտէ պուլունան Էվրօրա ամիրալարը Կիրիտտէթի օսմանը ասքերինին թէնլիլինի վէ ձէվատ բաշանըն կէրի շաղըրըմասընը վէ, պունա մուգապիլ, Էվրօրա ասքերլէրինին չօզալմասընը քէնտի հիւրիւմէթլէրինտէն թալէպ ի թմիչլէր տիր:

Վատիկանտա պիւր օսմանը սէֆարէթինին իհտասընա Էվիլէճէ Հոռմա Բաբասը հէմէֆքեար պուլունըյօր ըտը ինէ սէ, շիմտի, Ֆրանսա հիւրիւմէթինին թէէսիւրի իւէ, պէյլէ պիւր սէֆարէթին իհտասը շիմտիլիք ֆայտէսիզ օլաճաղընը թիւրք հիւրիւմէթինէ պիւրիւմիչլէր տիր:

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ ՎԷ ԹԻՒՐԲԻԱ

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ ՎԷ ԹԻՒՐԲԻԱ

«Թան» ըն ապրիլ 24 թարիլի Սօֆիտտան ալըըը պիւր թէլէկրաֆա նազարէն, բրէնա Ֆէրտինանտ հազրէթլէրի Մակեթոնիա իչլէրի հազընտա Սուլթան իլէ կայէթ ասթհանէ էֆքեարըր միւզատէլէ ի թմիչլէր սօնրա, Սօֆիտտան միւֆարէթէթինտէն Էվիլէ Մակեթոնիանըն թիւրք վէ պուլկար հուտուտունտա հիչ պիւր վուգուաթըն իւէրի կէլմէսի իչին տըգաթ օլընմասընը էմր ի թմիչլէր տիր: Հարպիլէ նազըրը Մ. Իվանօվա Պուլկարիա վէ Մակեթոնիա պէյնինտէ իլիթիլաթը մէնն ի թմիչլէր չիւն հուտուտտա պուլունան գուվվէի ասքերիէյէ զամր օլընմասընա տայիւր թալիմաթ վէրմիչլէր տիր:

Պունտան պիւր գաչ այ Էվիլէ Սուլթան այնը մէալտէ պիւր էմր վէրմիչլէր տիր: Պուլկարիա, Գարատաղ վէ Սերպիա թարաֆընտան Մակեթոնիա հուտուտունը գուվվէթլէնտիրմէք իչիւն եհնի ասքեր եօլլանըմը ըտը:

ՀԱՎԱՏԻՍԱՐ

Սպանիանըն «Բաթալինա» վարօրը Հալանա գուրպիւնտէ ամէրիգալը պիւր քրուազէօր թարաֆընտան թուրքուլուպ Գի. Ուէսդէ կէթիւրիւտի: Քէյա, տիկէր պիւր սպանեօլ վարօրը պուլտայ վէ բամպուք եիւքլի օլտուղուհալտէ թուրքուլուպ տըր:

—Լոնտրա Լոյտ գուրբանեսարընը մէչքէլինտէ տուվարա ասըմը օլան պիւր թէլէկրաֆա կէօրէ Ամէրիգալըր թարաֆընտան թուրքուլուպ օլան ալթը Սպանեօլ վարօրըրը գարիպէն կէրի վէրիլէճէքլէր իմիչլէր:

—Սպանեօլ հիւրիւմէթի Ֆիուռմէ թօրիտօ ֆապրիգասընա միւրաճաթ իտիպ հազըր պուլունան 895 թօրիլլէր իչին եիւքէք ֆիյաթըր թէքլիք ի թմիչլէր ինէ սէ, ֆապրիգա ճարօն հիւրիւմէթի իլէ գօնթըր ի թմիչլէր օլտուղը իչին, պու թէքլիքի բէա ի թմիչլէր տիր:

—Սպանիա հիւրիւմէթի պիւր էմրնամէ նէչը իտիպ Միւսթէմէաի Ամէրիգա իլէ հէր նէվմուհանէլէրին ֆէսիլ օլտըղընը վէ Սպանիա իմանլարընտա պուլունան Ամէրիգա վարօրըրընը պէչ կիւնէ գատար տիչարը չըգմալարընը իլան ի թմիչլէր տիր:

—Ամէրիգա հիւրիւմէթի քէնտի պիւր գաչ իմանլար տէրուինտէ լալըմլար աչըլմասընը վէ պի թարաֆ վարօրըրա պիւր զարար տօգանմամասընա տըգաթ օլընմասընը էմր ի թմիչլէր տիր:

—Մօրթօ (Քուպա) գալէսինտէն Ամէրիգա տօնանմասը իւզէրինէ օն տէֆա թօր աթըմը ինէ սէ, պիւր զարարը տօգանմամը տըր: Տօնանմա ձէվապ վէրմիչլէր տիր:

—Օն իքի զըրհլըտան միւրէքքէպ Ամէրիգա տօնանմասը պէչ միլ գալարագ Հալանայա եագլաչմը վէ պատէհու ճէնուպա սօլլու նապէտիա օլմը տըր:

—Սպանիայա գարընը իլանը հարպ իտէն Մաք Գիւնլինին ըիսալէսի ապրիլ 25տէ Ամէրիգա Մէճլիսը այանընա թագտիմ օլունմը տըր:

—Մաք Գիւնլինին միւչալիլի Մ. Շէրման Գուպա ասըլարընըն շիմտիքի հալ քէնտի պաչարընա իհրաի մուամէլէ ի թմիչլէրինի վէ եալընը քէնտիլէրինէ սիլահ վէ մուհիմմաթ թէտարիք օլընաճաղընը պէյան ի թմիչլէր տիր:

—Մ. Մաք Գիւնլի Հալանայը ասլա թօրա թուրքուլուպ իսթէմէմէքտէ տիր վէ քէնտի էթրաֆընտա պուլունան վէ չէտիա վէ էսասի գարարլարա մէյլ պուլունանլարըն ի թմիչլարընա ճէսուրանէ գարընը գօմադտա տըր: տիկէր թարաֆտան Գուպա գապիլ օլտուղու գատար մուհսէր սուրէթտէ ապլօգա ի թմիչլէր պատայը գըթըրգա տիւչար ի թմիչլէր:

տիրմէք նիչլէթինտէ իմիչլէր: —Եունան գարալը Մ. Փրկիչ նշանընը պէյիւք խաչընը գօնթ Մուրադիէֆէ վէրմիչլէր տիր:

—Ալմանիա իմրէրաթօրընա հէտիլէ ի թմիչլէր իչին Սուլթան սօն Տօմօքօս մուհարէպէսինին բէսիմինի չէքտիրմէկի պիւր ալման ըհսսամա թալիսիլէ ի թմիչլէր տիր:

—Թուրքիա մալիլէ սանաղընըն խարապիլէթի Սուլթան վէ Պապը Ալի պէյնիտէ ալըր պիւր մէսէլէյէ սէպէպ վէրմիչլէր տիր: Սէնէնին պու վաղթինտէ պէյիւք մէսարիֆ գարուլարը աչըլըր: Հիճագտա զուհուր իտէն ըսեան իչին չօգ բարա լալըմ տըր: Թիսալիատաթի թիւրք օրտուը հէր կիւն եէյէճէք իչէճէք իսթէր: կէլէն գուրպան պայրամը տըր, հիւրիւմէթ մէմուրլարընա մութլազ պիւր այլըք օլտուր վէրմիչլէր: Պու հալտէ, հիւրիւմէթ Եունան թագմընաթընա մահսուպէն պանգ օթօմանտան 500,000 լիւրալըգ պիւր իսթիգրաղ ի թմիչլէր իչին Սուլթանտան միւսատէ իսթէր: Սուլթան պու թէքլիքտէն օ տէրէճէ գըղար քի մալիլէ նազըրընը պիւր տագիգէ գատար ալլ իտէր վէ հիչ սէօզ անլամագ իսթէմէյէրէք մէսարիֆ իչին աչնամ (ոչխար) վէրիլիսինին գուլանըմասընը էմր իտէր: Սուլթանըն մէրազը Եունան թագմիլթանըն գալան գըմընը գուրթարըպ պէյիւք մըգասար սիլահ սաթըն ալմագ վէ տօնանմայը թանդիմ ի թմիչլէր տիր:

—Ուաչիլիլթըն Մէճլիսը մէպուսան վէ մէճլիսը այան Ամէրիգա վէ Սպանիա պէյնիտէ մուհարէպէսինին ապրիլ 9տան պաչլանմը օլտըղընը պէյան իտէն գարարը գապուլ ի թմիչլէր: Գօնըրէ գարա վէ տէնիլ գուվվէթլէրինի գուլանմալը եհնիտին Մաք Գիւնլիլէ միւսատէ ի թմիչլէր տիր:

—Ուաչիլիլթըն Մէճլիսը մէպուսան վէ մէճլիսը այան Ամէրիգա վէ Սպանիա պէյնիտէ մուհարէպէսինին ապրիլ 9տան պաչլանմը օլտըղընը պէյան իտէն գարարը գապուլ ի թմիչլէր: Գօնըրէ գարա վէ տէնիլ գուվվէթլէրինի գուլանմալը եհնիտին Մաք Գիւնլիլէ միւսատէ ի թմիչլէր տիր:

—Ուաչիլիլթըն Մէճլիսը մէպուսան վէ մէճլիսը այան Ամէրիգա վէ Սպանիա պէյնիտէ մուհարէպէսինին ապրիլ 9տան պաչլանմը օլտըղընը պէյան իտէն գարարը գապուլ ի թմիչլէր: Գօնըրէ գարա վէ տէնիլ գուվվէթլէրինի գուլանմալը եհնիտին Մաք Գիւնլիլէ միւսատէ ի թմիչլէր տիր:

ՊՕՐՍԱ

Վառնա 18 Ապրիլ
ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ
Վալօն, լիպրա 47—51, հէքթօլ 11.40—11.55 ֆրանք
Արապա, լիպրա 47—55 հէքթօլ 10—12.10 ֆրանք
ԱՐԲԱ
Լիպրա 38—40 հէքթօլ 5.20—6 ֆրանք
ՄԸՍԸՐ
Վալօն, լիպրա 57—58 հէքթօլ 6.50—6.70 ֆրանք
Արապա, լիպրա 57—60 հէքթօլ 6.80—7 ֆրանք

ՓԱՍՏԱԲԱՆՆԵՐ

ՏՐ. Թ. ԽՐ. ՍԹՕՅԱՆՈՎ և ՎԼԱՏԻՄԻՐ ՏԻՄԻԹՐՈՎ, օրոնք իրենց իրաւաբանական ուսմունքը Ձվիցերիոյ մէջ աւարտած են, հաստատուած են Վառնա ընկերաբար գործելու և կը ստանձնեն պուլկարական ամէն կարգի գատարանաց առջեւ ամէն տեսակ գատարու պաշտպանութիւնը: Խորհուրդ և բանակցութիւն ֆրանսերէն, գերմաներէն, իտալերէն, ռումաներէն, ռուսերէն, յունարէն, թուրքերէն և պուլկարերէն լեզուներով: Վկայուած աղբատներուն գատարու ձրի կը պաշտպանուին: Գրասենեակ՝ քաղաքային գատարանի դէմ. իսկ ընտկարան Գ. թաղ, թիւ 151:

Գ Տ Ն Ո Ւ Ա Մ

—)(—
Քէօթէնճէն Պ. Արիսոլոմ թուվմասեան, Փոքր Արմատնցի, քարդ մը գրիլով մեղ կիմացնէ թէ փնտռուած Պ. Նշան Գ. Բարիկեանը ողջ առողջ է և կը գտնուի Ռուսանիոյ թուլչա քաղաքը ու միշտ կը թղթակցի իրեն հետ: Հետեւապէս յիշեալ Պ. Նշան Բարիկեանի Գահիրէի և Բուսուզի մէջ ունեցած ազգականներուն կը ծանուցանենք որ անոր մասին լիուրի տեղեկութիւն առնելու համար դիմեն ուղղակի Պ. Արիսոլոմ թուվմասեանի, Քէօթէնճէն:

ՕՐԵՒԵԼԵԱՆ, ՄԱՄՈՒԼ
ՀԱՆԴԵՍ ԿԻՍԱՄՍԵԱՅ
Ազգային, գրական և քաղաքական
28րդ տարի
Խմբագիր—Տնօրէն
Մ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ
Կը հրատարակուի Իզմիրի մէջ:

ՍՏԵՓԱՆ ԽՕՐԱՍԱՆՃԵԱՆ
Կ Ո Շ Կ Ա Կ Ա Ր
Մուսալլա, հաճի Հասան ազաի
օթէլին տակ

—)(—
Ճաշակաւոր, տոկուն, ձեւուր կոշիկ շինել տալ ուղողը պէտք է գիմէ Պ. Ստեփան Խօրասանճեանի, որուն ճարտարութիւնը մէկ փորձով երեւան կիլլայ: Գիտեր գիւրամատչելի:

ՊՕՐՍԱ

Վառնա 18 Ապրիլ
ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ
Վալօն, լիպրա 47—51, հէքթօլ 11.40—11.55 ֆրանք
Արապա, լիպրա 47—55 հէքթօլ 10—12.10 ֆրանք
ԱՐԲԱ
Լիպրա 38—40 հէքթօլ 5.20—6 ֆրանք
ՄԸՍԸՐ
Վալօն, լիպրա 57—58 հէքթօլ 6.50—6.70 ֆրանք
Արապա, լիպրա 57—60 հէքթօլ 6.80—7 ֆրանք

ՏՊԱՐԱՆ «ՇԱՐԺՈՒՄ»

—)(—
Կը տպագրուին ամէն լեզուէ այցետոմս, հասցեատոմս, նամակազուլիս, հարսանեկան հրաւիրագիր, մահազգ, ինչպէս նաեւ պրօշիւռներ: Գիտեր յոյժ գիւրամատչելի: Ուրիշ քաղաքներէ եկած յանձնարարութիւններ ճշգրութեամբ և փութով կը կատարուին:

Печатница „Взаимность“ Варна.